

Міністерство культури та інформаційної політики України
 Закарпатська академія мистецтв
 Кафедра образотворчого мистецтва

«ПОГОДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

(підпис)

“12” серпня 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Короткочасні студії фігури людини (живопис)»

ОПІ «Живопис» / ВК 2.10

Рівень вищої освіти	Другий
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь	Магістр
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Статус дисципліни	Вибірковий компонент
Рік викладання	2022-2023 / 1-й рік підготовки / I-II сем.
Обсяг дисципліни (кредити/години)	4 ЄКТС / 120 годин
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Диференційований заліковий та екзаменаційний перегляди
Викладач	Коприва А.Т., кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактний тел.	00380501862362
e-mail	kopriva71@gmail.com
Інформація про консультування	Консультування згідно затвердженого графіку консультацій очне/он-лайн (за потреби)

Силабус навчальної дисципліни «**Короткочасні студії фігури людини (живопис)**» для здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (ОПП «Живопис») / Укладач: Коприва А.Т. – Ужгород: ЗАМ, 2022. – 16 с.

Розробник: кандидат мистецтвознавства, доцент Коприва А.Т.

Затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

від «11» серпня 2022 року, протокол №1.

Схвалено Вченою радою Закарпатської академії мистецтв

від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета й завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Компетентності та програмні результати навчання з дисципліни	6
4. Програма навчальної дисципліни	6
5. Зміст лекційного матеріалу	7
6. Практичні завдання	8
7. Зміст самостійної/індивідуальної роботи студентів	12
8. Контроль навчальної роботи студентів	13
9. Оцінювання навчальної роботи студентів	14
10. Політики курсу	14
11. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни	15
11.1. Методичне забезпечення	15
11.2. Рекомендована базова література	15
11.3. Рекомендована допоміжна література.....	16
11.4. Інформаційні ресурси.....	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр
Спеціальність / ОПП	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація ОПП «Живопис»
Статус дисципліни	Вибірковий компонент
Рік підготовки	1-й
Семестр	I-II семестри
Кількість кредитів	4
Змістових модулів	1
Загальна кількість годин	120
Кількість аудиторних годин, з них:	66
лекції	4
практичні / семінарські заняття	62
кількість годин, відведених на самостійну роботу	54
Форма підсумкового контролю	Диференційований заліковий перегляд (I сем.), екзаменаційний пергляд (II сем.).

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування образотворчої грамоти під час короткочасних студій зображення фігури людини. Оволодіння професійною майстерністю за короткий час вловити характер, пропорції, рух, ракурс, образ природи. Набуття академічних знань на основі вивчення анатомічної пластики, принципів побудови, конструкції та живопису фігури людини.

Навчитися виявляти характер і пластику фігури людини. На високому рівні відтворювати предметне середовище і зображуваний об'єкт за допомогою різних живописних засобів та технік. Домагатися цілісності й гармонії в роботі.

Завдання:

- Оволодіння практичними навиками швидкого виконання живопису фігури різноманітними графічними засобами.
- Формування розуміння, сприйняття і відтворення тональних співвідношень, об'ємних форм.
- Виконання серії практичних завдань, що передбачають поступове ускладнення форми і тону під час зображення постаті людини.
- Відтворення емоційного характеру жіночої та чоловічої постаті.
- Вивчення методики ведення дисципліни, готуючись до можливої викладацької роботи.
- Збагачення професійних знань відвідуванням у позааурочний час музеїв, галерей, лекцій, симпозіумів, пленерів, вернісажів та інших культурно-мистецьких заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- Історико – теоретичні та практичні підходи живописного зображення фігури людини;
- особливості короткочасного зображення природи класичними та сучасними живописними засобами, техніками;
- фізичні та фізіологічні принципи тонального сприйняття форми;
- пластичні та анатомічні особливості фігури людини;
- закони тонального моделювання і побудови композиції;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- живописними засобами за короткий час будувати на площині фігуру людини;
- використовувати тональні співвідношення та технічні можливості живопису
- професійно зображувати фігуру людини з природи та вписувати її в середовище зберігаючи пропорції та тональність;
- на підставі засвоєного матеріалу формувати зображення у відповідності до поставлених задач;
- вести аналітичний відбір для максимальної художньої виразності;
- гармонійно поєднувати тон і колір, як у трьох вимірному, так і в двовимірному зображенні;
- виявляти образ та характер природи і передавати їх різними мистецькими засобами, насамперед, кольоровими співвідношеннями.

Вимоги до студентів у період дистанційного навчання:

- підготувати та облаштувати робоче місце з необхідними матеріалами для виконання семестрових робіт за ОПП;
- забезпечити належний інтернет зв'язок за допомогою якісного провайдера;
- за допомогою власних гаджетів систематично виходити на зв'язок із викладачем;
- забезпечити доступ до програм google meet, viber, messenger тощо;
- ритмічно виконувати семестрові завдання в онлайн за затвердженим розкладом занять.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліни, які забезпечують викладання даної дисципліни: Пропедевтика, Рисунок, Живопис, Спеціальний рисунок, Пластична анатомія, Пленерна практика, Історія мистецтва за фахом, Історія українського мистецтва, Мистецтво Закарпаття.

Дисципліни, які забезпечуються даною дисципліною: Композиція, Рисунок, Живопис, Педагогічна практика, Менеджмент у сфері культури і мистецтва, Переддипломна практика, Дипломне проектування.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ Й ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Шифр за ОПП	Компетентності	Очікувані результати навчання з дисципліни
К 02.	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	ПРН – 02. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
К 07.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН – 03. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
К 08.	Здатність переосмислювати базові знання з композиції, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.	
К 09.	Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.	
К 16.	Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно відповідальний продукт образотворчого та декоративного мистецтва.	

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Живопис оголеної фігури (чоловічої) на спокійному кольоровому тлі в позі контрпост.

Тема 2. Виконання жіночої стоячої фігури в умовах бокового освітлення.

Тема 3. Виконання сидячої фігури на активному кольоровому тлі.

Тема 4. Короткочасні етюди фігури людини в одязі.

Тема 5. Тематична постановка на основі одягненої фігури людини в предметному середовищі.

5. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Структура лекції	Література (джерела базової рекомендованої літератури)	Кількість год.
1. Живопис оголеної фігури (чоловічої) на спокійному кольоровому тлі в позі контрпост.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення принципів моделювання чоловічої оголеної фігури. 2. Швидке моделювання узагальненими кольоровими лініями або плямами. 3. Уточнення характерних деталей. 4. Підведення підсумків (виокремлення головного та узагальнення). 	Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст.,32.	1
2. Виконання жіночої стоячої фігури в умовах бокового освітлення. Опис завдання.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення принципів моделювання жіночої оголеної фігури. 2. Швидке моделювання узагальненими кольоровими лініями або плямами. 3. Уточнення характерних деталей. 4. Підведення підсумків (виокремлення головного та узагальнення). 	Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст.,32.	
3. Виконання сидячої фігури на активному кольоровому тлі. Опис завдання.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення принципів моделювання сидячої фігури. 2. Швидке моделювання узагальненими кольоровими лініями або плямами. 3. Уточнення характерних деталей. 4. Підведення підсумків (виокремлення головного та узагальнення). 	А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст.,176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.	1
4. Короткочасні етюди фігури людини в одязі.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Одягнена фігура на прикладах творів відомих живописців. Принципи побудови і моделювання. 2. Швидке моделювання узагальненими кольоровими лініями або плямами. 3. Уточнення характерних деталей. 4. Підведення підсумків (виокремлення головного та узагальнення). 	2.А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачєво видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.	1
5. Тематична постановка на основі одягненої фігури людини в предметному середовищі.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зображення тематичних постановок з одягненою фігурою людини. На прикладах творів відомих живописців. 2. Швидке моделювання узагальненими кольоровими лініями або плямами. 3. Уточнення характерних деталей. 4. Підведення підсумків (виокремлення головного та узагальнення). 	А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст.,176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.	1

6. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Тема 1: Живопис оголеної фігури (чоловічої) на спокійному кольоровому тлі в позі контрпост.

Опис завдання. На початку необхідно виконати (фахово) етюд постановки з метою аналізу пластики, пропорцій, руху (хіазму) та характеру фігури на основі узагальнених плям, де студент повинен проявити максимум зосередженості на цілісній структурі фігури людини. Також необхідно приділити увагу рисунку та ретельному вивченню принципів тонального моделювання. Конструктивні, анатомічні та пластичні проблеми вирішувати за допомогою аналізу й узагальнень. Композиційне, тональне і кольорове вирішення даного завдання необхідно виконати за допомогою обмеженої кольорової гамми. За допомогою узагальнення і розстановки тональних співвідношень необхідно навчитися моделювати об'єм та не деформуючи анатомічну будову та пропорції людського тіла.

Матеріал, формат: Формат А3, папір, картон, полотно, акварель, олія, акрил, гуаш (4 етюда).

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії чоловічої фігури людини. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному живописі.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики чоловічої фігури.

Питання для самоконтролю: передача характеру чоловічої фігури, одягу та образності.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст., 176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
2. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст., 32.
3. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачево видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

Тема 2: Виконання жіночої стоячої фігури в умовах бокового освітлення.

Опис завдання. На початку, подібно до попереднього завдання, необхідно виконати швидкий етюд постановки з метою аналізу пластики, пропорцій, руху та характеру жіночої фігури на основі узагальнених плям, де студент повинен проявити максимум зосередженості на цілісній структурі фігури людини. Також необхідно приділити увагу рисунку та ретельному вивченню принципів тонального моделювання. Конструктивні та пластичні проблеми -композиційне, тональне і кольорове вирішення теми, способом обмеженої кольорової гамми. За допомогою узагальнення і відбору об'ємних мас передати будову та пропорції людського тіла. Фігуру натурниці необхідно вписати у кольорове тло. Вивчити принципи кольорового моделювання фігури людини в середовищі активного

поліхромічного впливу. Навчитись відчувати пропорції кольорового насичення живописного вирішення фігури.

Матеріал, формат: Формат А3, папір, картон, полотно, акварель, олія, акрил, гуаш (4 етюда).

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії жіночої фігури людини. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному живописі.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики жіночої фігури.

Питання для самоконтролю: передача характеру жіночої фігури, одягу та образності.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст., 176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
2. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст., 32.
3. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачеве видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

Тема 3: Виконання сидячої фігури на активному кольоровому тлі.

Опис завдання. Важливими компетенціями з фаху на даному етапі є вміння якомога чіткіше виявити образ натури за допомогою живописних засобів та кольорових співвідношень. Особливо звернути увагу студента на прочитуванні структурних елементів та пропорцій тіла людини в сидячій позиції. Чітко відмічати зигзагоподібну вісь сидячої фігури у різних ракурсах. Виявляти основні орієнтири зміни напрямків кінцівок та торсу. Моделювання деталей фігури повинно проходити з дотриманням пластичних, анатомічних особливостей і характеру. Важливим є також вести роботу послідовно, від підмальовки до фактурно-корпусного накладання фарби. Кінцеві узагальнення і підсилення характерних деталей студент повинен навчитися використовувати для підведення підсумків у роботі та виявленні чіткості образу натури.

Матеріал, формат: Формат А3, папір, картон, полотно, акварель, олія, акрил, гуаш. (4 етюда).

Самостійна робота.

Виконання короткочасних замальовок деталей чоловічої та жіночої оголеної фігури.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії чоловічої фігури людини у складних ракурсах. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному рисунку.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики чоловічої фігури у складних ракурсах.

Питання для самоконтролю: передача характеру чоловічої фігури, складних ракурсів та образності.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст., 176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
2. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст., 32.
3. А.Т. Коприва. Вишивка в народному костюмі угорців Закарпаття. Історія та художні особливості до курсу «Історія мистецтва Закарпаття» Контекст лекцій. Мукачево Карпатська вежа 2008 ст., 28.
4. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачево видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

Тема 4: Короткочасні етюди фігури людини в одязі.

Опис завдання. Дане завдання націлене на виховання компетентності студента в швидкому аналізі структури одягненої фігури людини та вмінням живописними засобами відтворити рух людини. Також відчувати і бачити взаємодію форми тіла з динамікою формування складок одягу, драперії. Роботи повинні бути етюдного характеру. Але разом з цим бути завершеними підготовчими творами до екзаменаційного завдання.

Матеріал, формат: Формат А3, папір, картон, полотно, акварель, олія, акрил, гуаш (4 етюда).

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії жіночої фігури людини у складних ракурсах. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному рисунку.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики жіночої фігури у складних ракурсах.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії жіночої фігури людини у складних ракурсах. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному живописі.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики жіночої фігури у складних ракурсах.

Питання для самоконтролю: передача характеру фігури, складних ракурсів та образності.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст.,176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
2. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст.,32.
3. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачево видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

Тема 5: Тематична постановка на основі одягненої фігури людини в предметному середовищі.

Завдання: Власна розробка системи формотворчої манери твору. Основна роль відводиться пошуку композиції.

Опис завдання. При виконанні роботи увага студента повинна фокусуватися на прочитування структурних елементів та пропорцій тіла людини крізь одяг. Моделювання деталей одягу повинно проходити з дотриманням пластичних особливостей тканини та виявленні степені й характеру її облягання. Вдале використання імпріматури може допомогти досягнути більшої цілісності в роботі. Важливим є також вести роботу послідовно, від підмальовка до фактурно-корпусного накладання фарби. Поєднання фігури з предметами середовища та їх органічна єдність. Кінцеві узагальнення і підсилення характерних деталей студент повинен навчитися використовувати для підведення підсумків у роботі та виявленні чіткості образу натури.

Самостійна робота. Стилізоване вирішення постановки на основі ЕЗ.

Формат: А 3. Засоби: техніка довільна.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії жіночої фігури людини у складних ракурсах. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному живописі.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики жіночої фігури у складних ракурсах.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння структури, пропорцій та анатомії жіночої фігури людини у складних ракурсах. Залежність складок одягу від пластики людського тіла. Проблеми цілісності.

Швидкісний аналіз натури та принципи швидкого відтворення.

Імпровізації в короткочасному рисунку.

Уникнення випадкових деталей та узагальнення.

Сприйняття образу і характеру пластики жіночої фігури у складних ракурсах.

Питання для самоконтролю: передача характеру жіночої фігури, складних ракурсів та образності.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст.,176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
2. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст.,32.
3. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачєво видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

7. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів заочної форми навчання над дисципліною передбачає:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання джерел рекомендованої літератури з дисципліни;
- вивчення питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема	Питання
<p>1. Виконання короткочасних замальовок деталей чоловічої оголеної фігури у статиці.</p> <p><i>Формат:</i> довільний. <i>Техніка:</i> живописна, довільна.</p>	<p>Грунтовно проаналізувати натуру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою; - просторовим рішенням.
<p>2. Виконання короткочасних замальовок деталей жіночої оголеної фігури у статиці.</p> <p><i>Формат:</i> довільний. <i>Техніка:</i> живописна, довільна.</p>	<p>Грунтовно проаналізувати натуру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою.
<p>3. Стилізоване вирішення постановки на основі ЕЗ.</p> <p><i>Формат:</i> довільний. <i>Техніка:</i> живописна, довільна.</p>	<p>Грунтовно проаналізувати ЕЗ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; стилістикою. <p>Виявити основні форми і лінії композиції ЕЗ з метою їх редукції та кольорового вирішення.</p>

8. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Контрольні заходи навчальної роботи визначені Положенням про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв¹. Серед основних виділяють поточний, проміжний та підсумковий контролю.

Тема	Форми контролю		
	поточний	проміжний	підсумковий
1. Живопис оголеної фігури (чоловічої) на спокійному кольоровому тлі в позі контрпост	систематичний контроль під час занять	проміжний перегляд з комісією	-
2. Виконання жіночої стоячої фігури в умовах бокового освітлення	систематичний контроль під час занять		-
3. Виконання сидячої фігури на активному кольоровому тлі	систематичний контроль під час занять	-	диференційований заліковий перегляд
4. Короткочасні етюди фігури людини в одязі	систематичний контроль під час занять	проміжний перегляд з комісією	-
5. Тематична постановка на основі одягненої фігури людини в предметному середовищі	систематичний контроль під час занять	-	екзаменаційний перегляд

Поточний контроль з дисципліни – це оцінювання навчальних досягнень студента протягом навчального семестру з метою корегування помилок, активізації процесу засвоєння та вдосконалення знань усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студента в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи студента.

Проміжний контроль здійснюється колегіально викладачами фахових дисциплін кафедри, факультету. Викладач згідно календарного плану готує студентів до завершення завдання та повідомляє на засіданні кафедри ОМ про готовність до проміжкового контролю. Методом голосування члени кафедр факультету ОМ формують склад комісії, який затверджує завідувач каф. ОМ. Викладач повинен висвітлити чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, довести до відома студентів на початку змістовного модулю.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється колегіально викладачами фахових дисциплін кафедр та факультетів вузу. Викладач згідно календарного плану готує студентів до залікового або екзаменаційного перегляду та доповідає на засіданні кафедри ОМ про готовність курсу. Склад заліково-екзаменаційної комісії, який затверджує проректор з навчальної роботи ЗАМ, виконує огляд робіт, де викладач дисципліни ознайомлює всіх з програмою та пропонує оцінку, а члени комісії колегіально її затверджують або пропонують іншу. Викладач повинен висвітлити чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, довести до відома студентів на початку змістовного модулю.

¹ http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf

9. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв оцінювання результатів навчання студентів ґрунтується на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог.

Поточна аудиторна діяльність студента оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою. Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- підготовка семестрової роботи (твору) до поточного контролю;
- оформлення роботи та підпис (ПІБ студента, шифр групи, ПІБ викладача);
- визначення локації до експонування;
- експозиція семестрової роботи;
- оформлення та експозиція самостійної роботи.

Критеріями оцінки є:

- грамотність розкриття теми практичного завдання;
- ритмічність виконання роботи за розкладом відвідуваних занять
- композиційне рішення;
- побудова структури заданого натурального мотиву, пластичні засади;
- тональне рішення;
- технічне виконання;
- емоційність та переконаність;
- цілісність, образність.

Теоретичні (лекційні) заняття служать доповненням до практичної роботи, які за формою є вступними рекомендаціями (методичними, історико-культурологічними, мистецтвознавчими тощо.) до виконання завдань. Також практикуються лекції в середовищі живописних виставок, вернісажів, музейних колекцій тощо, які є важливим дидактичним матеріалом для кращого засвоєння знань студентом. Та стимулюванні до якомога кращого вирішення практичних завдань.

10. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється теоретичний та практичний матеріал. Сам факт відвідування лекцій та практичних фіксується, але не оцінюється. Система оцінювання орієнтована на отримання оцінок за засвоєння теоретичних знань, практичних умінь та навичок, а також на стимулювання активності здобувача на заняттях.

Поведінка в аудиторіях. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах взаємоповаги.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв².

² http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

11.1. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Короткочасні студії фігури людини. Рисунок» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн; 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / Укладач: Коприва А.Т. – Ужгород: ЗАМ, 2022. – 20 с.
2. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 8.10.2020, протокол №2) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_org_osvit_proc.pdf.
3. Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 29.08.2016, протокол №1) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.
4. Положення про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 21.03.2019, протокол №7) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

Дисципліна забезпечена дидактичними матеріалами, взірцями робіт за попередні навчальні роки, унаочненнями до лекційного та практичного курсів. А також, великою кількістю зібраних матеріалів у електронній формі із популярних та спеціалізованих інтернет платформ за темами робочої програми.

11.2. Рекомендована базова література

1. Людмила Корж-Радько. «Основні етапи роботи над портретом та пів фігурою людини в живописі» видавництво Гражда. Ужгород 2013 ст., 36. А.В. Волощук.
2. Навчально-методичний комплекс зі спецкурсу «Мистецько-педагогічна система Золтана Баконія» в контексті розвитку художньої освіти України та Закарпаття». Ужгород видавництво Гражда 2008 ст., 64.
3. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачєво видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.
4. А.Т. Коприва. Академічна постановка з живопису «Одягнена напівфігура з руками». Навчально-методична розробка для студентів вищих мистецьких навчальних закладів України. Рукопис схвалено вченою радою ЗАМ. Ужгород, 2019. ст., 7.
5. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст., 32.
6. А.Т. Коприва. Організація самостійної роботи студентів ЗАМ в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Рукопис схвалено вченою радою ЗАМ. Ужгород, 2019. ст., 24.
7. М.В.Приймич. Іконостаси Закарпаття. Історично мистецькі нариси, Всеукраїнське видавництво «Карпати» 2014 ст., 184.
8. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст., 176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
9. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. В-во: ЄКСМО. Москва 2010 ст., 480.

11.3. Рекомендована допоміжна література

1. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.
2. Каган М. Морфология искусства. – Ленинград, 1972
3. Ковальов Ф.В. Золотое сечение в живописи. – К.: 1989
4. Просвещение, 1974.
5. Ревякин П.П. Техника акварельной живописи. - М., 1959.
6. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства. М.
7. Тармучи Н.О. Пространство картины. – М.: Советский художник, 1989.
8. Тихонов СВ., Рисунок: Учебн. пособие для вузов.- М., 1983
9. Федоров М.В. Рисунок и перспектива., М., 1960.
10. Шестаков В. Искусство и дети. Эстетическое воспитание за рубежом. – Москва, 1989.
11. Шорохов Е.В. Композиція. – М.: Просвещение, 1986.

11.4. Інформаційні ресурси

1. https://ua-referat.com/%D0%A0%D0%B8%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%BA_%D1%82%D0%B0_%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D1%84%D1%96%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B8
2. https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/33/104-113_Kalytko.pdf
3. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2035/4/%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8F%D0%BA%20%D0%9F.%D0%86.%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0%20%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.%204%20%D0%BA.%202017-2018.pdf>
4. <https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka-uroku-z-predmeta-zhivopis-na-temu-zobrazhennya-golovi-i-figuri-lyudini-osnovni-etapi-roboti-nad-zhivopisom-golovi-6865.html>
5. <https://prom.ua/ua/p1080935747-risovanie-figury-lumis.html>